

03

LÒGIC
OLAPIA
LUNYIA

Document del Secretariat de les Institucions
Escolars de l'Escola Pia de Catalunya. Aprovat en la
IV Assemblea. Març 2003
Solament per a ús intern i privat.

 © **Escola Pia
de Catalunya**

Secretariat de les
Institucions Escolars
www.escolapia.net
Barcelona 2003

Disseny: Eumogràfic

Impressió: IMGESA

D.L.: B-48.022-03

05

07	Presentació
11	Introducció
17	Intencions educatives
20	A infantil
22	A primària
24	A secundària obligatòria
26	A secundària postobligatòria
29	Actuació, pautes i actituds de l'educador i educadora
32	Implicació personal
33	Relació personal
	Activitats d'ensenyament-aprenentatge
35	Organització de l'aula i de l'escola
38	Organització social de l'aula
39	Organització social de l'escola
41	Els referents metodològics
44	La concreció de l'estil metodològic

07

ENTACIÓ

Tant de bo que tots compreguessin quina cosa tan bona és educar bé els nois, sobretot els més pobres; segur que així tots procurarien veure com poder-los ajudar millor. I trobarien més facilitat i consol en la seva feina. Perquè l'amor facilita el treball.

Sant Josep de Calassanç
Carta de 15 de maig de 1638

08

RAMON FRANCOLÍ. Secretari General

El document que presentem, «L'Estil Metodològic de l'Escola Pia de Catalunya», és el resultat d'un llarg procés de treball realitzat al llarg dels cursos 1999-2000-2001-2002.

Partim d'un treball que té el seu punt d'origen en allò que ja s'havia expressat en l'Assemblea de les Institucions Escolars de l'any 1995 i que es concretava en el seu objectiu número 1: «*en el plantejament de l'organització escolar, cada agent maldrà per un ensenyament de qualitat que comporti la innovació i la renovació pedagògica...¹*» i que es va concretar encara més en l'Assemblea de l'any 1999 quan, en la política 3, es feia esment a la «*...promoció de les metodologies actives i innovadores...²*», s'assenyalaven dos objectius a desplegar i es demanava «*generalitzar l'ús de metodologies actives i determinar d'aquelles que eren més adequades per afavorir la creativitat de l'alumne*».

1. Veure document II Assemblea de les Institucions Escolars de l'Escola Pia de Catalunya (1995).

2. Veure document III Assemblea de les Institucions Escolars de l'Escola Pia de Catalunya (1999).

Calia respondre a les indicacions de l'Assemblea. Per fer-ho, es va dissenyar un procés de treball en el qual l'anàlisi de la realitat, la formació, l'assessorament, la participació i el debat entre els diferents agents que intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge de les nostres escoles ens menés cap a l'elaboració d'un document institucional que fos punt de referència i marqués la pauta d'actuació a tenir present en el nostre treball escolar. Un procés per tant, que no ha sorgit del no-res i que ha recollit la tradició i la realitat del nostre projecte pedagògic. Haver arribat, amb la col·laboració i aportacions de tantes persones, a explicitar el projecte d'home i dona que volem i a definir uns instruments concrets de treball ha de facilitar una pràctica educativa a l'aula cada vegada més coherent i propera als nostres principis.

El document, que anomenem institucional perquè expressa la voluntat educativa de l'Escola Pia de Catalunya, pretén aconseguir un estil compartit a través d'unes línies conjuntes d'actuació. Es tracta d'un document viu, com ho és la nostra feina diària, que ha de continuar creixent a partir de les noves necessitats que es vagin detectant, dels diferents ritmes i intensitats de cada realitat, definint i assenyalant unes maneres i aplicacions concretes que sempre hauran de tenir presents els referents expressats en aquest document.

Procés, el que hem fet, que n'obre un altre, tant o més important. És el que s'haurà de realitzar en el

conjunt de tot el col·lectiu i en cada una de les escoles, amb el lideratge de l'equip directiu, amb la finalitat de trobar la implicació i la complicitat necessària de tot l'equip educatiu. Un procés que demana:

- > reflectir en el Pla Anual el tipus d'intervenció a realitzar,
- > detectar i dissenyar un pla de formació adreçat a tots els estaments.
- > crear, afavorir, i si cal, provocar nous espais de reflexió, anàlisi i decisió,
- > reflexionar, analitzar la pròpia pràctica i difondre els processos realitzats,
- > promoure i donar a conèixer iniciatives, tant les pròpies de l'escola i les del col·lectiu, com les de l'entorn social, pedagògic i educatiu.

Conjuntament hem arribat a definir «el nostre estil metodològic». Tenir-lo és un pas absolutament important per al nostre col·lectiu i un compromís que adquirim davant de la comunitat i de l'entorn educatiu. La manera tan unànime amb què s'ha valorat i rebut aquesta proposta pedagògica ens engresca fortament a continuar treballant per enriquir-la i completar-la i, així, apropar-nos cada vegada més a la concreció i traducció del nostre Caràcter Propi a l'aula, fent realitat el vell somni de «Pietat i Lletres».

11

DUCCIÓ

12

UNA UTOPIA, LA NOSTRA

El nostre col·lectiu, l'Escola Pia de Catalunya, treballem a partir d'un compromís compartit que refem i actualitzem en Assemblea cada quatre anys. El gran repte és saber adequar el missatge calassanci al moment present, fet que ens obliga a posar una mirada atenta en tot el que passa a la societat i a l'escola i a prendre, el més encertadament possible, decisions que portin a una intervenció educativa real a l'aula, modificant si cal la nostra pràctica educativa.

Fer procés és important, però també ho és actuar per avançar i fer que aquest avançar sigui sempre des de la complicitat, des de la confiança mútua i des de l'acceptació de l'error com un instrument de millora, amb un únic objectiu comú: *ajudar a créixer les persones, servir la societat i fer església.*

La construcció harmònica de la persona és un llarg procés de treball que dura tota la vida. Educar-nos, uns i altres, és un bon camí. La nostra coherència ens porta a voler una intervenció educativa ben documentada i definida.

AIXÍ, DONCS, TREBALLEM A TRAVÉS DE...³

Un projecte d'escola respectuós amb les persones que reculli la participació i les millors iniciatives de tots els qui hi participen, en el marc d'una proposta cristiana clara, oberta, atractiva i dinamitzadora de la persona.

Una acció educativa que doni protagonisme a l'alumne i que faci de la relació mestre-alumne l'element central.

Una formació acadèmica consistent, realista, actualitzada, innovadora i atenta a les necessitats específiques i a la situació de l'alumne.

Una orientació gradual cap al món del treball, en contacte amb l'entorn social.

Una organització que, alhora, concentri recursos, formació i esforços per al futur i potenciï les iniciatives i l'autonomia coresponsable de les escoles arrelades al seu entorn.

Un ensenyament concertat amb l'administració educativa, sempre que sigui possible, expressió del servei públic de l'educació que volem fer.

CONCRETEM EL CARÀCTER PROPI

El Secretariat de les Institucions Escolars de l'Escola Pia de Catalunya té l'encàrrec de fer realitat les polítiques de l'Assemblea. Per aconseguir-ho, ha afavorit diferents àmbits de treball (grups de projecte, comissions de treball, formacions específiques als diferents col·lectius...) per crear i oferir reflexió i material que sigui un referent comú a l'hora de prendre decisions pedagògiques i metodològiques i generant també espais de participació i d'implicació reals. Tot plegat amb la finalitat d'incorporar el Caràcter Propi en la nostra pràctica educativa a l'aula, a través del contingut d'aprenentatge i amb els dos grans protagonistes: l'alumne i l'educador.

El procés de treball generat a través de la formació metodològica, realitzada amb la intenció de fer realitat la Política 3 (Assemblea '99), i la feina de diferents persones (grups de projecte, comissions de treball...) conflueix. Tant és així que, ara, després d'un temps de reflexió fet a les escoles sobre una primera proposta i havent-ne recollit totes les esmenes i aportacions, ja podem definir com ha de

3. Extret del Caràcter Propi.

14

ser i quina ha de ser la nostra actuació metodològica. Per tant, ens trobem davant d'una decisió institucional, presa des de l'anàlisi de la realitat, des de les necessitats detectades i des de la voluntat d'atenció a l'alumne i a l'educador i, perquè no quedi tan sols en paraules o en uns documents escrits i emmagatzemats, decidim una actuació i ho fem, a través d'indicadors, que centrem en tres àmbits:

L'alumne que volem ha de ser capaç de «desenvolupar la seva personalitat», d'«actuar per millorar la societat» i de «construir coneixement».

L'educador ha de ser capaç d'«implicar-se personalment amb la Institució i amb l'equip», de «relacionar-se personalment a l'aula i a l'escola» i de «dissenyar activitats d'ensenyament-aprenentatge».

L'organització de «l'aula i de l'escola» ha de respondre i facilitar el que volem amb un model de gestió dels recursos justa, acurada i solidària.

Cal que aquesta actuació, atenta a la pròpia escola i a tot el col·lectiu, ens porti a una intervenció real,

directa i avaluable, tant a l'aula com a l'escola. Definim i acordem aquesta actuació en tres línies, complementàries i interdependents, que ens ajudaran a traduir les idees en accions perquè la nostra pràctica educativa s'apropi als principis definits i expressats en diferents documents⁴.

1. Qualitat vs Quantitat

Seleccionar i triar en funció dels principis establint objectius clars, concrets i avaluables

Cada vegada es demana més a l'escola però, tot no es pot fer ni amb la mateixa intensitat ni amb la mateixa qualitat. Saber seleccionar allò que és important i urgent però viable és una tasca indispensable a l'escola d'avui, per triar i decidir què considerem important, sempre en funció d'allò que volem.

2. Seqüència formativa

Entendre la Seqüència Formativa com un instrument d'anàlisi de la realitat (un esquema intern en la ment de l'educador) permet pensar què farem i el perquè, en tres moments diferenciats:

4. Documents adjunts de l'Escola Pia de Catalunya que cal tenir en compte: «Una escola oberta als valors de l'Evangeli», «Les estratègies d'aprenentatge o l'aprendre a pensar» i «La participació dels alumnes», «L'educació en temps de lleure», «L'orientació professional» i el document elaborat en el Capítol General (1997) «El Ministerio Escolapio».

abans (la planificació), durant (la implementació) i després (l'avaluació).

Els educadors hem de ser pensadors estratègics. La seqüència és l'eina que ens permet d'organitzar, de planificar i de pensar la nostra intervenció educativa a l'aula i a l'escola en el procés d'ensenyament-aprenentatge dels nostres alumnes.

3. Treball en equip

Compartir el que cadascú sabem, a través de la metodologia de recerca-acció, permet que els projectes es facin realitat perquè, la riquesa està en la diversitat i uns i altres ens complementem amb la diferència i no pas per la uniformitat.

És un fet, cada vegada més evident, que s'ha de treballar en equip promovent la capacitat de posar en comú, des de diferents perspectives, la visió dels fets i de la realitat fent l'esforç d'arribar a acords el més compartits i consensuats possible.

Que els equips investiguin sobre la pròpia pràctica i prenguin decisions de millora facilita fer intervencions que responguin a noves necessitats.

17

ENCIONES
CATIVAS

19

Treballem per aconseguir persones lliures i autònomes perquè, d'una manera crítica, puguin viure en comunitat i intervenir, de manera compromesa, en la construcció del món

UN NEN O UNA NENA D'INFANTIL

	Són	Si en acabar l'etapa
ÀMBIT	ACTITUD ⁵	INDICADOR ⁶
DESENVOLUPAR LA PERSONALITAT	REFLEXIUS Pensen les coses abans, durant i després de fer-les o d'actuar.	Saben esperar abans d'intervenir o demanar una cosa. Escolten amb atenció què diuen els companys o els/les mestres. Són capaços de mantenir una conversa coherent.
	RESPONSABLES S'esforcen per complir amb les seves obligacions.	Endrecen les coses que fan servir i no perden els seus estris. Segueixen correctament i recorden les ordres quan se'ls fa un encàrrec o tenen una responsabilitat.
	CRÍTICS Capaços d'expressar la seva opinió de manera raonada.	Saben dir quan no estan d'acord amb un fet o una opinió d'una altra persona. Verbalitzen amb força claredat les seves idees o vivències.
	AUTÒNOMS Tenen la capacitat ⁷ d'actuar per si sols.	Poden resoldre les necessitats bàsiques tot sols: anar al WC, fer algun encàrrec, endreçar les joguines, cordar-se les sabates... Són capaços de manipular amb control material divers. Coordinen els moviments i poden desplaçar-se sense dificultats. Fan demandes respecte a les seves necessitats. Puntualment, poden expressar alguna vivència i/o estat d'ànim.
TREBALLAR PER MILLORAR LA SOCIETAT	RESPECTUOSOS Saben tractar bé, de bones maneres, les altres persones, les coses i l'entorn.	Saluden i s'acomien, saben dir «sisplau» i gràcies, demanar perdó i també disculpes. Tracten bé el material propi i el comú. Valoren els seus treballs i els dels altres. S'esforcen per mantenir actituds favorables de joc i de treball. Tenen cura d'ells mateixos, saben realitzar hàbits que comporten ordre i higiene i són capaços d'esmenar-ho. Saben esperar el torn de paraules. Coneixen la importància de respectar el medi ambient.
	MORALS/ÈTICS Tenen present en les seves actuacions el que és bo per a un mateix, per als altres i per a la societat.	Són capaços de reconèixer quan han fet una cosa mal feta. Saben compartir i tenir un bon tracte amb els altres.
	COMPROMESOS Estan disposats a actuar pensant en els altres i en la millora de la societat.	Participen i col·laboren. Accepten les normes de joc i de treball.

5. **Actitud:** concreció dels valors. Tendència a comportar-se d'una manera consistent i persistent davant determinades situacions, objectes, fets i persones. Les actituds tradueixen, l'àmbit del comportament, el grau d'assumpció de determinats valors i el major o menor respecte a unes normes o regles de conducta.

6. **Indicador:** característiques observables de les categories que interessa avaluar.

7. **Capacitat:** conjunt de disposicions genètiques que tenim des del moment de néixer i que permeten executar unes conductes. La seva actuació és inconscient i automàtica.

	Són	Si en acabar l'etapa
ÀMBIT	HABILITAT ⁸	INDICADOR
CONSTRUEIX CONEIXEMENT	COMPRENEN Cospen i interioritzen allò que fan, senten, veuen o llegeixen en diferents situacions i contextos.	Saben contestar el que se'ls pregunta Generalment, actuen de manera coherent amb el que se'ls ha dit. Saben expressar, amb paraules pròpies, el que han fet i/o han viscut. S'expressen amb gestos, mirada, actitud... i utilitzen llenguatge no verbal.
	AUTOCONEIXEN S'adonen i tenen consciència de les pròpies capacitats i habilitats.	S'adonen quan saben resoldre (o no) una situació que se'ls presenta. Són capaços de dir si estan satisfets o no del propi treball. Saben donar raó o explicar el perquè d'alguna cosa que fan, pensen o els passa. Tenen coneixement del propi esquema corporal. Saben identificar amb claredat quin és el seu entorn afectiu i/o parentiu més immediat.
	RESOLEN Prenen una determinació per tal d'enllestir una qüestió, desfer una dificultat, donar solució a un dubte.	Davant d'un plantejament, problema o situació saben dir-hi alguna cosa amb coherència o apuntar una petita solució. Són capaços de començar i acabar una feina / tasca. Inicien l'habilitat d'observar, seleccionar, classificar, diferenciar per deduir la solució a algun problema plantejat.
	RECERQUEN Treballen amb una finalitat concreta per trobar o descobrir alguna cosa.	Són capaços de demanar informació a través del seu entorn més proper (pares, companys, amics, germans, contes, mediateca...) Saben trobar informació en les imatges, fotografies, cartells, làmines, contes... Aporten material en relació al tema que s'està treballant. Descobreixen que les paraules ens diuen alguna cosa.
	COOPEREN Entenen que el progrés del grup només es produeix si, i només si, cada individu progressa.	S'inicien en el procés d'entendre que cadascú és important. Fan intents de posar-se d'acord parlant amb els altres, a l'hora de fer una feina o un encàrrec... Descobreixen que, en moments concrets, poden ajudar-se els uns als altres per fer una feina o una activitat. Hi ha interacció entre nens de diferents grups per fer una activitat conjunta.
	MEMORITZEN Retenen i recorden significativament uns coneixements.	A casa, recorden la tasca que se'ls ha encomanat a l'escola. Són capaços, al final d'un projecte, de fer una aportació personal perquè recorden el que s'ha treballat a la classe. Recorden i saben reproduir cançons, poemes, dites...
	COMUNIQUEN/EXPRESSEN Saben fer arribar una informació, sentiment, estat d'ànim... per trobar la resposta, implicació i participació de l'altre.	Diuen què els ha agradat i què no d'una activitat. Expliquen de forma coherent una breu història, conte o vivència. Són capaços de transmetre a través del llenguatge gestual, gràfic... allò que saben, senten o recorden... Inicien l'ús del llenguatge escrit per a la comunicació escola-casa.
	TRANSFEREIXEN Traslladen i apliquen els coneixements adquirits en situacions i contextos diversos.	Reconeixen i verbalitzen en els coneixements escolars les experiències viscudes en la família. Apliquen els coneixements adquirits en les diferents àrees en el seu joc simbòlic. Llegeixen pel carrer els rètols, etiquetes, anuncis... en el moment en què aprenen a llegir a l'escola.
	AUTOREGULEN Controlen el procés en què s'esdevé alguna cosa.	S'adonen que s'han equivocat i demanen ajut per poder continuar Saben refer la feina induïts per un comentari o orientació de la mestra. Saben fer una valoració senzilla del seu treball.

8. **Habilitat:** capacitat que ha estat desenvolupada per mitjà de la pràctica (ser hàbil en una tasca implica comptar amb la aptitud innata per fer-ho i saber alguns procediments que garanteixen fer-la). Les habilitats poden ser analitzades a través del procediments.

UN NOI O UNA NOIA DE PRIMÀRIA

	Són	Si en acabar l'etapa
ÀMBIT	ACTITUD	INDICADOR
DESENVOLUPAR LA PERSONALITAT	REFLEXIUS Pensen les coses abans, durant i després de fer-les o d'actuar.	Revisen i valoren les seves actuacions i prenen decisions respecte a les seves actuacions futures. Organitzen el material abans de començar una tasca i pensen les millors estratègies per dur a terme allò que se'ls demana. Participen a classe fent preguntes i intervenint de manera coherent i activa. Donen raons de les seves actuacions i rectifiquen la seva actitud, si cal. Reaccionen de manera mesurada i equilibrada davant una situació conflictiva.
	RESPONSABLES S'esforcen per complir amb les seves obligacions.	Fan les feines que se'ls demanen i porten el material que necessiten per les diferents àrees. Usen correctament l'agenda per planificar els deures i l'estudi. S'esforcen per complir amb els encàrrecs de classe. Compleixen les normes de convivència i treball sense que se'ls hi hagi de recordar.
	CRÍTICS Capaços d'expressar la seva opinió de manera raonada.	Plantegen dubtes, pregunten el perquè de les coses que se'ls demanen. Valoren els fets o les situacions positives i/o negatives, tant les que generen ells mateixos com els altres. Expressen els fets que consideren injustos amb arguments i actitud de respecte.
	AUTÒNOMS Tenen la capacitat d'actuar per si sols.	Saben quan i a qui han de demanar ajut quan ho necessiten. Tenen recursos personals i saben comptar amb els companys. Saben prescindir, progressivament, de l'aprovació contínua del mestre. Saben resoldre les situacions que se'ls presenten amb el diàleg i la negociació.
TREBALLAR PER MILLORAR LA SOCIETAT	RESPECTUOSOS Saben tractar bé, de bones maneres, les altres persones, les coses i l'entorn.	S'adonen que cal tenir una actitud de respecte i de tracte cortès a l'hora d'adreçar-se a les persones. Mostren sensibilitat amb els nouvinguts, independentment dels seus valors culturals. Demostren respecte per les instal·lacions i material de l'escola. Valoren la importància de no malgastar les coses i de reciclar-les sempre que sigui possible.
	MORALS/ÈTICS Tenen present en les seves actuacions el que és bo per a un mateix, per als altres i per a la societat.	Són sincers. Són sensibles als fets, esdeveniments i conflictes de la vida de la classe i també als que afecten la societat en general. Saben expressar-se i actuar d'acord amb els valors (amistat, respecte, bon tracte...) que s'afavoreixen des de l'escola.
	COMPROMESOS Estan disposats a actuar pensant en els altres i en la millora de la societat.	Fan tasques en benefici del grup. S'impliquen i s'ofereixen per ells mateixos, amb esforç i continuïtat, a col·laborar en tasques que poden realitzar amb autonomia.

	Són	Si en acabar l'etapa
ÀMBIT	HABILITAT	INDICADOR
CONSTRUEIX CONEIXEMENT	COMPRENEN Copsen i interioritzen allò que fan, senten, veuen o llegeixen en diferents situacions i contextos.	Saben donar una resposta coherent als missatges que reben (orals, visuals, escrits, afectius...) Un cop donades les explicacions generals, saben resoldre una tasca i saben la feina que han de fer. Demanen el que no entenen i pregunten. Són capaços de fer una feina per si sols, amb l'ajut mínim de l'educador. Saben opinar i opinen sobre alguna situació que han viscut. Posen exemples d'una cosa per il·lustrar una idea, fet, esdeveniment.
	AUTOCONEIXEN S'adonen i tenen consciència de les pròpies capacitats i habilitats.	Són capaços de demanar ajuda quan la necessiten. Saben triar, d'entre diferents tasques, la que s'adiu més a les seves aptituds. S'expressen en termes de: «ho he fet bé», «m'hi he esforçat», «em costa», «m'ajudes?» (autoavaluació) Manifesten curiositat pels canvis del propi cos. Saben utilitzar algun recurs d'autocontrol personal per evitar les reaccions massa desmesurades i/o impulsives. Saben explicar què els passa i què senten.
	RESOLEN Prenen una determinació per tal d'enllestir una qüestió, desfer una dificultat, donar solució a un dubte.	Capten la feina que han de fer, saben fer-la (demaneu de fer-la) sols. Entenen i raonen diferents maneres de resoldre un mateix problema o situació. Són capaços de començar i d'acabar una feina entenen un procés. Comencen a saber decidir què cal fer quan es troben davant de situacions diverses. Poden dir a un company o mestre com faran una tasca explicant on començaran i on volen arribar. Verbalitzen amb tranquil·litat «ho he fet bé, perquè...» i «m'he equivocat, perquè...»
	RECERQUEN Treballen amb una finalitat concreta per trobar o descobrir alguna cosa.	Saben on anar a buscar informació Troben la idea principal d'un text Trien i seleccionen, d'entre material divers, el que va més bé per a la tasca que han de resoldre i en funció de l'objectiu demanat.
	COOPEREN Entenen que el progrés del grup només es produeix si, i només si, cada individu progressa.	Donen un cop de mà a un company que saben que ho necessita. Tenen una actitud d'ajuda i es deixen ajudar per aconseguir un objectiu de grup. Són pacients i tolerants per escoltar les opinions dels altres a fi d'assolir una tasca de grup. Comparteixen els seus coneixements amb els altres. Accepten els coneixements dels altres Aprenen a cedir en situacions de conflicte a fi que el treball de grup avanci.
	MEMORITZEN Retenen i recorden significativament uns coneixements.	Recorden bé els conceptes i procediments apresos. Recorden i reproduïxen cançons, poemes, dites, taules, llistes, definicions, conceptes, fets, vocabulari... Recorden conceptes temporals lligats a activitats personals, o en l'horari escolar. Coneixen i recorden la distribució de l'horari escolar i els diferents continguts d'aprenentatge.
	COMUNIQUEN/EXPRESSEN Saben fer arribar una informació, sentiment, estat d'ànim... per trobar la resposta, implicació i participació de l'altre.	Expliquen com han resolt un exercici. Són capaços, primer, d'escoltar i, després, d'aplicar. Manifesten una opinió o idea de manera clara i entenedora.
	TRANSFEREIXEN Traslladen i apliquen els coneixements adquirits en situacions i contextos diversos.	Apliquen, en una situació real (excursions, visites, sortides, jocs...) els coneixements adquirits. Posen exemples de la vida quotidiana en els temes que es treballen a classe. Actualitzen les idees i els coneixements adquirits en les diferents àrees i apliquen, de manera significativa, els processos apresos anteriorment a través de les diferents estratègies metodològiques practicades. Saben expressar el que ja saben.
	AUTOREGULEN Controlen el procés en què s'esdevé alguna cosa.	Tenen paciència i saben esperar-se. Organitzen el material i planifiquen la feina; dosifiquen l'esforç i fan atenció en tot el procés d'elaboració d'una feina (agenda, deures, estudi...) Revisen el seu treball, veuen els errors i rectifiquen. Relacionen el que aprenen amb els objectius inicialment plantejats.

UN NOI O UNA NOIA DE SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

	Són	Si en acabar l'etapa
ÀMBIT	ACTITUD	INDICADOR
DESENVOLUPAR LA PERSONALITAT	REFLEXIUS Pensen les coses abans, durant i després de fer-les o d'actuar.	Són conscients de la seva situació personal i acadèmica i saben proposar-se línies de millora. Abans d'iniciar una tasca, miren si han entès el que se'ls demana i saben adequar-hi el treball i/o l'esforç que requereix. Escolten els missatges i les opinions dels altres i poden argumentar-hi a favor o en contra.
	RESPONSABLES S'esforcen per complir amb les seves obligacions.	S'organitzen per fer els deures o estudiar, porten les feines al dia. Són puntuals, avisen quan han de faltar i justifiquen, de forma adequada, la seva absència. Reconeixen quan han fet una cosa mal feta o no han complert amb la seva obligació sense haver de recórrer a la mentida.
	CRÍTICS Capaços d'expressar la seva opinió de manera raonada.	Expressen opinions formades sobre les coses de l'escola: feines, gustos, exigència, companys, professorat. I sobre coses rellevants de l'entorn social. Són capaços de mantenir i augmentar la seva opinió malgrat no ser majoritària, respectant la dels altres. Saben qüestionar les seves actuacions.
	AUTÒNOMS Tenen la capacitat d'actuar per si sols.	Capaços de triar els crèdits d'acord amb les seves necessitats i preferències de manera equilibrada. Saben diferenciar entre relació d'amistat (grau d'acceptació) i treball (acceptar-ho és un grau de maduresa). Saben organitzar-se i prioritzar les feines que han de fer. Tenen recursos per resoldre situacions diverses sense ajut. Expressen les seves iniciatives davant el grup. Van construint una bona imatge de si mateixos.
TREBALLAR PER MILLORAR LA SOCIETAT	RESPECTUOSOS Saben tractar bé, de bones maneres, les altres persones, les coses i l'entorn.	Integren les normes bàsiques de convivència i de treball. Capaços d'acceptar-se i d'acceptar els altres. Respecten les diferències dels altres i les seves opinions. Són atents amb professors i companys. Curosos amb l'entorn, amb el propi material i el col·lectiu. No degraden ni menyspreen els altres. Tenen una actitud activa de respecte al medi ambient i a favor del reciclatge. Saben acceptar situacions des del punt de vista dels altres (empatia).
	MORALS/ÈTICS Tenen present en les seves actuacions el que és bo per a un mateix, per als altres i per a la societat.	Saben afrontar els fets encara que comporti desavantatges. No actuen per comoditat o per gust. S'esforcen per crear un bon clima de treball, saben reconèixer qualsevol treball honest i digne i el saben valorar independentment dels guanys econòmics. Saben fer silenci quan cal (entenen el que és bo per a un mateix i per als altres). Són capaços de modificar actituds i pensaments després d'analitzar la situació. Juguen net. Accepten i entenen que tots siguem diferents.
	COMPROMESOS Estan disposats a actuar pensant en els altres i en la millora de la societat.	Saben que els problemes es resolen amb l'aportació de tots i no només és problema dels afectats: fam al món, desequilibris socials, medi ambient ... i s'hi impliquen. Donen prioritat als interessos col·lectius per damunt dels individuals.

	Són	Si en acabar l'etapa
ÀMBIT	HABILITAT	INDICADOR
CONSTRUEIX CONEIXEMENT	COMPRENEN Copsen i interioritzen allò que fan, senten, veuen o llegeixen en diferents situacions i contextos.	Capten i descobreixen l'essencial d'un missatge visual, oral, escrit... Saben construir frases amb sentit que continguin el concepte a aprendre. Interpreten un mateix missatge expressat de maneres diferents. Fan preguntes relacionades amb el que es parla i o es fa. Expliquen a un company una cosa que entenen i/o saben.
	AUTOCONEIXEN S'adonen i tenen consciència de les pròpies capacitats i habilitats.	Utilitzen les estratègies d'aprenentatge que s'ajusten més a les seves necessitats específiques. Demanen ajuda o orientació quan la necessiten. Saben dir i explicar què els passa, en un moment donat, perquè coneixen la pròpia realitat personal (física, psicològica, relacional, social). Saben dir i explicar el procés que fan servir per resoldre una situació concreta tant personal com d'aprenentatge. Trien el seu itinerari professional i/o acadèmic tenint en compte les seves capacitats, interessos i preferències.
	RESOLEN Prenen una determinació per tal d'enllestir una qüestió, desfer una dificultat, donar solució a un dubte.	Distingeixen els factors que intervenen en una situació a resoldre i, a partir d'aquí, saben trobar solucions. Escullen el mètode i/o procés que els és adequat per a la resolució d'un problema. Troben solucions alternatives a un problema determinat i entenen que han de saber-lo analitzar per parts que són resolubles una a una.
	RECERQUEN Treballen amb una finalitat concreta per trobar o descobrir alguna cosa.	Llegeixen de manera selectiva buscant allò que volen perquè comprenen el global sense fer atenció al detall ni voler-ho entendre tot. Utilitzen diferents fonts d'informació. Saben determinar quin és l'objecte de la recerca. Comparen i trien els documents que millor es relacionen amb el tema de la recerca.
	COOPEREN Entenen que el progrés del grup només es produeix si, i només si, cada individu progressa.	Accepten els coneixements dels altres companys i els incorporen al seu propi treball i/o coneixement. Negocien i es posen d'acord perquè el grup avanci. Acompleixen els compromisos que han contret amb el grup. Valoren la importància de les aportacions de cada membre del grup. Participen i actuen a l'aula per fomentar un bon ambient de treball. Col·laboren amb el grup fent aportacions pròpies.
	MEMORITZEN Retenen i recorden significativament uns coneixements.	Apliquen solucions adequades que demostrin que han assimilat els continguts (fets, conceptes, procediments, actituds, valors i normes) ja treballats. Saben transmetre el que han memoritzat i són capaços de fer-ho servir aplicant-ho en les seves tasques. Reprodueixen oralment i/o per escrit diferents continguts de fets adquirits: països, capitals, valències, temporització, cronologia, dates... Descriuen un procés, concepte o fet assimilats.
	COMUNIQUEN/EXPRESSEN Saben fer arribar una informació, sentiment, estat d'ànim... per trobar la resposta, implicació i participació de l'altre.	Adapten el registre a la situació i/o context adequat. Expressen oralment i/o per escrit una idea amb correcció, precisió i de manera entenedora. Exposen per escrit un tema de manera ordenada fent atenció als aspectes formals. Fan ús del llenguatge verbal i no verbal per expressar i/o comunicar una idea, sentiment, informació... Presenten els treballs seguint les pautes indicades.
	TRANSFEREIXEN Traslladen i apliquen els coneixements adquirits en situacions i contextos diversos.	Entenen, verbalitzen i són capaços d'aplicar un procediment o concepte après en una o altra disciplina o situació d'aprenentatge. Usen les normes ortogràfiques apreses per escriure correctament sobre qualsevol disciplina, context i/o situació. Utilitzen el càlcul per resoldre una situació de la vida quotidiana (física, química, tecnologia...) Apliquen, en situacions d'aprenentatge diverses, interdisciplinàries, de síntesi i de la vida quotidiana, els coneixements apresos en les diferents àrees.
	AUTOREGULEN Controlen el procés en què s'esdevé alguna cosa.	Saben com comprovar si el que fan o han fet és correcte o no. Rectifiquen l'estratègia o la manera de fer a partir de la valoració que fan del resultat obtingut, sigui erroni o no. Són capaços d'autoavaluar-se. Volen conèixer els errors que fan en els seus treballs per poder rectificar i/o introduir canvis la propera vegada. Coneixen el temps que necessiten dedicar a cada tasca i com gestionar-lo. Planifiquen, revisen i adapten el seu treball en funció dels objectius i del temps de què disposen.

UN NOI O UNA NOIA DE SECUNDÀRIA POSTOBLIGATÒRIA

	Són	Si en acabar l'etapa
ÀMBIT	ACTITUD	INDICADOR
DESENVOLUPAR LA PERSONALITAT	REFLEXIUS Pensen les coses abans de fer-les o d'actuar.	Han decidit què volen estudiar i/o els agradaria treballar professionalment; han pres la decisió, cercant, escoltant, i reflexionant; és a dir, coneixent els passos que hauran de seguir.
	RESPONSABLES S'esforcen per complir amb les seves obligacions.	Saben quins són els seus compromisos davant l'estudi personal, el treball en grup i la participació a classe i a les activitats proposades per l'escola i el món laboral. S'esforcen per ser coherents entre el que saben que han de fer i el que realment fan sense buscar justificacions ni pretexts.
	CRÍTICS Capaços d'expressar la seva opinió de manera raonada.	Demanen explicacions si ho creuen necessari del perquè han de fer una cosa o actuar d'una determinada manera. Expressen amb respecte, quan ho creuen necessari, la seva opinió davant els companys, professors o altres responsables de l'escola i estan disposat a escoltar i a dialogar. Es coneixen ells mateixos i saben analitzar de manera crítica les pròpies actuacions.
	AUTÒNOMS Tenen la capacitat d'actuar per si sols.	Prenen la iniciativa per portar a terme tasques, treballs i responsabilitats. S'organitzen i saben trobar un equilibri entre el treball escolar i les afeccions personals. Saben plantejar problemes, dubtes i dificultats i saben demanar ajut quan cal. Coneixen i accepten els seus límits i les seves capacitats. S'apressen a trobar informació sobre els estudis que volen realitzar i en els àmbits on voldrien treballar.
TREBALLAR PER MILLORAR LA SOCIETAT	RESPECTUOSOS Saben tractar bé, de bones maneres, les altres persones, les coses i l'entorn.	Adapten el seu comportament (llenguatge i actitud) al lloc on es troben i a la persona amb qui estan.
	MORALS/ÈTICS Tenen present en les seves actuacions el que és bo per un mateix, per als altres i la societat.	Són capaços de deixar els apunts a un company. Actuen tenint en compte que els altres són diferents i tenen els mateixos drets. Saben dedicar temps a un company que ho necessita (estudiar, escoltar, consolar...)
	COMPROMESOS Estan disposats a actuar pensant en els altres i en la millora de la societat.	Ajuden els companys de classe que tenen alguna dificultat o problema. Estan disposats a participar en les campanyes de solidaritat que s'organitzen a l'escola i a l'entorn.

	Són	Si en acabar l'etapa
ÀMBIT	HABILITAT	INDICADOR
CONSTRUEIX CONEIXEMENT	COMPRENEN Cospen i interioritzen allò que fan, senten, veuen, llegeixen en diferents situacions i contextos.	S'expliquen posant exemples propis i fent referència a situacions reals i/o properes demostrant que el coneixement forma part d'un mateix. Apliquen la teoria en casos i/o situacions pràctiques. Utilitzen una tècnica o procediment (mapa conceptual, esquema...) en funció d'un objectiu concret i de les pròpies habilitats. Saben i/o poden improvisar una resposta coherent i adequada en un moment inesperat.
	AUTOCONEIXEN S'adonen i tenen consciència de les pròpies capacitats i habilitats.	Són conscients del <i>perquè</i> dels resultats del seu aprenentatge. Coneixen les pròpies característiques de la seva personalitat, les seves capacitats i habilitats i les accepten. Saben què volen fer després dels estudis postobligatoris en funció de les seves inquietuds i capacitats.
	RESOLEN Prenen una determinació per tal d'enllestir una qüestió, desfer una dificultat, donar solució a un dubte.	Cerquen diferents estratègies per encarar situacions o conflictes. Troben solucions alternatives a un problema, tot experimentant solucions creatives, personals, originals, pròpies...
	RECERQUEN Treballen amb una finalitat concreta per trobar o descobrir alguna cosa.	Extreuen conclusions, fan la valoració i donen la seva opinió amb criteri després de tot el procés de recerca i d'estudi d'un tema. Seleccionen la informació, recursos o estratègies en funció dels objectius prèviament fixats.
	COOPEREN Entenen que el progrés del grup només es produeix si, i només si, cada individu progressa.	Es comprometen de manera activa i responsable en projectes que es realitzen en equip. Entenen que la seva aportació, actitud i ajuda és fonamental per al grup. Complementen les sessions de treball fent aportacions personals. D'alguna manera saben que la seva intervenció fa avançar el grup.
	MEMORITZEN Retenen i recorden significativament uns coneixements.	Recorden i relacionen, contextualitzant, els fets històrics, les seqüències, els esquemes, les fórmules, les figures literàries... estudiades. Tenen rigor i responen adequadament els conceptes i procediments demanats i apliquen la terminologia específica de cada disciplina.
	COMUNIQUEN/EXPRESSEN Saben fer arribar una informació, sentiment, estat d'ànim... per trobar la resposta, implicació i participació de l'altre.	Fan intel·ligible allò que ells estan treballant o investigant i desperten l'interès dels altres. Participen en els debats que s'estableixen a classe, argumentant les seves opinions amb esperit crític. Produeixen diferents tipus de text de forma original i creativa.
	TRANSFEREIXEN Traslladen i apliquen els coneixements adquirits en situacions i contextos diversos.	Encadenen, relacionen i associen amb lògica les idees en un debat, conversa, assemblea de classe... Fan una anàlisi crítica d'una situació utilitzant els coneixements que han après i afegint-hi la seva valoració personal. Empren satisfactòriament en el treball de recerca els diferents coneixements adquirits (procediments i/o recursos, TIC, tècniques...).
AUTOREGULEN Controlen el procés en què s'esdevé alguna cosa.	Analitzen el seu procés d'aprenentatge i el modifiquen en funció dels objectius i del temps establert. Es replantegen, en un treball de recerca, els objectius en funció del recorregut que han fet fins el moment. Demanen activitats complementàries per reforçar el coneixement d'aquelles àrees en què van més fluixos. Són conscients dels seus ritmes de treball i saben valorar si és l'adequat.	

29

CIÓ, PAU-
ACTITUDS
UCADOR
CADORA

31

Tot el prestigi d'una escola rau en tenir bons mestres

Sant Josep de Calassanç
Carta de 15 de maig de 1638

ÀMBIT	ACTITUD	INDICADOR
IMPLICACIÓ PERSONAL: AMB LA INSTITUCIÓ, AMB LA PROFESSIÓ I EN EL TREBALL EN EQUIP	COHERENTS Actuen d'acord amb el que diuen i pensen.	Són un bon model per a l'alumne i eduquen amb l'exemple, Són igualment exigents amb el seu treball que amb el dels seus alumnes i els demanen el compliment d'unes normes que ells mateixos compleixen. Respecten i duen a terme els acords dels equips educatius. Mantenen les pròpies conviccions en circumstàncies adverses.
	CRÍTICS Es qüestionen allò que fan: analitzen, valoren, decideixen.	Analitzen i valoren les situacions de forma objectiva, aporten criteris de millora i proposen alternatives d'actuació. Avaluen de forma raonada la seva actuació com a docents en funció dels resultats, per modificar allò que cal, i ho aporten a l'equip de treball. Busquen noves maneres de fer que facilitin l'aprenentatge, comparant els mètodes pedagògics utilitzats per altres professionals valorant-ne la seva utilització. Programen, observen els resultats d'execució i acadèmics i els avaluen. Accepten la crítica dels altres i modifiquen, si cal, la seva actuació.
	ORGANITZATS Disposen i coordinen un conjunt de persones, coses o de mitjans per tal d'obtenir una finalitat.	S'adapten i accepten una organització d'espais i de materials, que faci possible tenir centralitzada i compartida la informació, la documentació... Fan una programació eficaç: saben el que volen aconseguir (objectius), com ho faran (mitjans i materials) i com ho duran a terme (avaluació). Són capaços de donar flexibilitat a la programació, per adaptar-se als imprevistos. Tenen recursos per crear un ambient de treball ordenat. Es fan càrrec de l'ordre de l'aula, de les relacions entre els alumnes, de la disposició dels materials i de les rutines del treball, posant els recursos a l'abast de tothom. Utilitzen convenientment els protocols d'informació i de seguiment establerts (passar llista, tenir els registres d'entrevistes...)
	DIALOGANTS Saben escoltar l'opinió dels altres i exposar la pròpia.	Són capaços d'opinar amb criteri en els diferents àmbits de participació. Saben escoltar de manera activa i s'esforcen per fer-ho. Són capaços d'acceptar criteris que no coincideixen amb la pròpia opinió. Fomenten un clima de confiança suficient per facilitar que tothom expressi propostes, dubtes o objeccions. Propicien espais de diàleg i busquen o provoquen situacions de conversa individual i de grup.
	COMPROMESOS Accepten les finalitats de la Institució i treballen per assolir-les.	Coneixen el projecte educatiu i actuen d'acord amb els objectius del centre. Són responsables de les seves obligacions, de la tasca diària i del compliment dels acords d'equip. Parlen amb respecte en relació a aspectes que institucionalment es consideren importants: <ul style="list-style-type: none"> > els valors de la democràcia i dels Drets Humans > el fet religiós i les diferents creences dels alumnes i de les famílies. > la família com a entitat, en sentit ampli, sense menystenir mai d'altres models o els problemes personals i dificultats que poden sorgir al voltant d'aquesta. > els alumnes que presenten dificultats, problemes personals o socials o maneres de viure poc comunes. S'interessen i participen sempre que poden en les activitats institucionals (trobades, formacions, jornades de portes obertes, aplecs de l'escola, assemblees, jornades pedagògiques). Es coordinen amb els altres docents i donen suport al seu treball Consideren i accepten les responsabilitats que se'ls demanen.

ÀMBIT	ACTITUD	INDICADOR
RELACIÓ PERSONAL: A L'AULA, A L'ESCOLA	ACOLLIDORS Fan costat als alumnes i els ofereixen acompanyament i benestar personal.	Atenen la situació personal, acadèmica i emocional dels seus alumnes (són capaços de preguntar: com va? com estàs?) Afavoreixen l'autoestima dels alumnes i tenen present la seva situació i/o circumstàncies. Creen un ambient càlid i flexible, davant les necessitats de l'edat i els fets puntuals. Donen afecte a tots i a cadascun i accepten les diferències. Resten vigilants sobre els propis prejudicis envers els alumnes i procuren no fomentar-los en els altres educadors.
	PACIENTS Saben esperar amb confiança, mantenint sempre expectatives positives.	No esperen resultats immediats. Valoren els petits avenços de cada dia. Conreen, en ells mateixos, la confiança en la capacitat de progrés de tots els alumnes i els ho comuniquen. Són constants en les actuacions que consideren que poden ser positives, sense buscar el reconeixement. Saben trobar recursos d'autocontrol en situacions difícils, adequant les accions i les paraules.
	EMPÀTICS Capaços d'entendre l'altre i de posar-se en el seu lloc. Coneixen bé les característiques de l'edat dels alumnes amb qui treballen.	Tenen en compte els diversos interessos dels seus alumnes i els respecten. Estan atents als elements que conformen la vida de l'alumne, dins i fora de l'escola. Observen els alumnes i són capaços de detectar un baix estat d'ànim, un mal moment... Entenen les situacions personals que viuen els altres i adequen les actuacions en relació a aquelles situacions.
	DINAMITZADORS Proporcionen els elements que afavoreixen el treball i la comunicació.	Saben motivar i transmeten ganes d'aprendre als seus alumnes. Afavoreixen que l'alumnat sigui actiu en funció d'uns objectius i finalitats. Es preocupen per entendre les expectatives que té l'alumnat i per ajudar-los a ser realistes en assolir-les. Es preocupen de buscar materials i de posar en pràctica metodologies que afavoreixin l'aprenentatge dels alumnes. Afavoreixen i potencien els bons hàbits de convivència ciutadana (deixar seure, caminar per la dreta, adaptar el vocabulari al context...)
	RESPECTUOSOS Són considerats amb les persones (alumnes, pares i companys) i amb l'entorn.	Respecten i prenen posició davant les necessitats dels alumnes, en funció de la seva diversitat Tenen cura de les relacions amb els pares, els companys, els alumnes i el personal de serveis. Entenen que la tasca d'educar és compartida amb els pares o tutors, amb qui mantenen una relació de confiança i de col·laboració. Guarden la discreció professional sobre les dades personals i familiars confidencials de què disposen. Compleixen les normes. Tenen cura de les instal·lacions i equipaments.

ÀMBIT	ASPECTES	INDICADOR
ACTIVITATS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE	<p>PLANIFICACIÓ</p> <p>Preparació prèvia del que es vol treballar amb l'alumnat a l'aula</p>	<p>Es defineixen uns objectius d'aprenentatge que afavoreixen el perfil d'alumne que promou la institució.</p> <p>Es pensen i organitzen les activitats en funció dels objectius</p> <p>S'elabora, conjuntament amb l'equip, la programació del curs o de la matèria que imparteix.</p> <p>Es revisen periòdicament, individualment i en equip, les programacions en funció de la pràctica.</p>
	<p>IMPLEMENTACIÓ</p> <p>Posada en pràctica un seguit d'activitats d'ensenyament-aprenentatge i d'avaluació amb la finalitat d'assolir els objectius prèviament definits.</p>	<p>Es relacionen els continguts d'aprenentatge amb la vida diària.</p> <p>Es promou l'interès i la motivació dels alumnes.</p> <p>S'atenen els diferents ritmes i estils d'aprenentatge dels alumnes.</p> <p>S'utilitzen metodologies i materials diversos.</p> <p>S'afavoreix la reflexió i les habilitats de pensament així com l'autoconeixement i el compromís social.</p> <p>Es fomenta l'aprenentatge autònom i el sentit crític.</p> <p>S'impulsa la participació i el treball en equip, basat en el diàleg i la cooperació.</p> <p>Es fa l'avaluació de manera formativa i continuada.</p> <p>S'informa els alumnes, abans d'iniciar qualsevol seqüència formativa, dels instruments i criteris d'avaluació i de qualificació.</p> <p>S'empren diferents instruments i criteris d'avaluació de l'aprenentatge.</p> <p>Es comunica a l'alumne, al llarg del procés d'aprendre, la seva evolució en els aprenentatges.</p> <p>S'afavoreix l'autoavaluació i la coavaluació de l'alumne perquè autoreguli el seu aprenentatge.</p>
	<p>AVALUACIÓ</p> <p>Reflexió i presa de decisions a partir d'analitzar el desenvolupament de les activitats d'ensenyament-aprenentatge i d'avaluació.</p>	<p>Es revisa si les activitats han estat</p> <ul style="list-style-type: none"> > adequades a l'alumnat, > coherents amb els objectius inicialment plantejats, > motivadores, útils i pràctiques, > afavoridores d'un procés d'aprendre. <p>Es pren decisions per millorar la pràctica en les properes actuacions.</p>

35

MITZACIÓ
ULA I DE
'ESCOLA

37

**L'organització
només té sentit quan està al servei del
projecte i de les persones**

ÀMBIT	TRETS ESPECÍFICS	INDICADOR
L'ORGANITZACIÓ SOCIAL DE L'AULA	OBERTA Ofereix un servei públic, que respon al dret que tota persona té a l'educació.	Es fan activitats fora del recinte escolar, de forma regulada i vetllant que responguin als objectius. S'organitzen, en diversos moments del curs, activitats que surten de l'horari estricte (sessions d'una hora) per adaptar-se a les necessitats, previstes o no, d'agrupament d'un curs, cicle o etapa per fer un projecte comú. Es fan algunes activitats que tenen ressò fora de l'escola. Hi ha aules específiques amb uns equipaments accessibles, suficients i controlats pel que fa al seu ús (laboratoris, informàtica, música, EVP...).
	ACOLLIDORA Promou una relació propera i familiar entre les persones i un ambient que la faci possible.	S'atén i acull l'alumne com a persona individual. Es té cura de les fórmules i rituals de salutació, comiat, agraïment, bones maneres... Es fa atenció als problemes dels alumnes que van més enllà del que és estrictament acadèmic. Es disposa d'autonomia per decidir canvis en la disposició de l'espai i del temps per atendre les necessitats immediates del grup. Es té cura de l'ambientació de l'aula i dels espais comuns.
	INNOVADORA Adopta mètodes didàctics pràctics i motivadors.	Es facilita l'ús i l'accés a la mediateca i als recursos de què disposa l'escola. Es potencia l'ús d'espais d'aprenentatge més enllà de l'aula (museus, visites, conferències, cinema, carrer...).
	PARTICIPATIVA Promou la coresponsabilitat i la implicació de les persones en la presa de decisions.	Es preveuen espais, fixats en horari, per a la tutoria de grup. Hi ha espais sistemàtics per fer propostes sobre la feina a fer, discutir projectes o opinar sobre de la vida de l'aula (assemblea, rotllana...) Es té en compte l'aportació que fa l'alumnat sobre temes a tractar o formes de treballar i es <i>dóna resposta en un termini fixat</i> ⁹ . Es vetlla la distribució de càrrecs i responsabilitats entre els alumnes del grup i es revisa amb l'alumnat el seu compliment. Es promou, des de l'equip educatiu, el treball en grup i s'avalua amb els alumnes el procés i el resultat del procés de treball. Es fa una distribució flexible del temps que permeti la realització d'activitats en grup, debats o jornades de treball sobre temes d'interès.
	ARRELADA Promou el sentit de pertinença, el coneixement i l'estimació de la cultura pròpia.	Es preveu el temps i l'espai per celebrar festes populars i jornades culturals per conèixer les tradicions del país, de la ciutat i del barri. Es fan presents en la vida de l'aula els esdeveniments locals. Es promou la participació de grup en les activitats educatives i culturals que s'organitzen a l'escola, al barri o a la ciutat.
	TRANSFORMADORA No es limita a reproduir models socials i culturals sinó que genera el progrés de les persones i de la societat.	Es fomenten situacions d'ajuda als membres del grup que ho necessiten. Es proposen projectes o actuacions a fer en comú. Es col·labora com a grup en alguna campanya o entitat, amb finalitat social. Es fa reflexió en grup sobre aquells aspectes que viuen fora de l'aula (afeccions, interessos, premsa, TV...).

9. Veure el document de participació de l'alumnat.

ÀMBIT	TRETS ESPECÍFICS	INDICADOR
L'ORGANITZACIÓ DE L'ESCOLA	OBERTA Ofereix un servei públic, que respon al dret que tota persona té a l'educació.	Vetlla perquè tots els alumnes de l'educació obligatòria assoleixin les competències bàsiques. Accepta com enriquidora la diversitat de les persones. Obre els espais a les necessitats del barri o de la ciutat. Manté relacions fluides amb l'administració educativa i amb entitats del barri o de la ciutat. Promou la llibertat de pensament en la interpretació del món i de la història, amb rigor científic. Palesa que el caràcter cristià és sinònim d'obertura i de servei a tothom.
	ACOLLIDORA Promou una relació propera i familiar entre les persones i un ambient que la faci possible.	Té un pla d'acollida dels docents, pares i alumnes nous. Promou el coneixement i el respecte per les altres cultures. Coneix i compta amb cada persona de l'organització Té un servei d'orientació que dóna suport a l'educador i als equips. Disposa d'espais que permeten trobar-se professors, alumnes i famílies. Organitza espais de relació i convivència per a tota la comunitat educativa. Vetlla que l'ambientació dels espais de recepció i d'administració sigui agradable i que l'actitud de les persones que atenen aquests serveis sigui propera.
	INNOVADORA Adopta mètodes didàctics pràctics i motivadors.	És dinàmica en la renovació dels càrrecs i dels equips, aconseguint l'equilibri entre l'estabilitat i el canvi. Estableix de forma constant mecanismes d'avaluació per a la millora de la qualitat del centre. Promou la formació comuna dels docents i del personal d'administració i serveis, de forma intencionada. Orienta el futur professional del docents. Fa que la innovació sigui més un projecte de la Institució que personal. Té espais per a la reflexió sobre la pràctica educativa i permet introduir innovacions de forma coherent a les diverses etapes. Concreta de forma periòdica les pràctiques educatives que conformen el model didàctic de l'escola.
	PARTICIPATIVA Promou la coresponsabilitat i la implicació de les persones en la presa de decisions.	Cerca una estructura de govern al servei dels objectius. Basa la gestió en la delegació, no en el personalisme. Compta amb formes de participació reals que són utilitzades per la comunitat educativa. Té interès per conèixer els projectes i suggeriments de la comunitat educativa. Fomenta el treball del claustre i respecta i fa complir les seves decisions. Promou la implicació dels estaments en l'elaboració i en l'avaluació dels objectius dels plans anuals. Organitza reunions periòdiques dels consells de delegats. Promou la participació en projectes comuns i/o intercanvis amb altres escoles. Fomenta la participació dels pares.
	ARRELADA Promou el sentit de pertinença, el coneixement i l'estimació de la cultura pròpia.	Programa, amb eficàcia, el coneixement del territori, de la història i de les tradicions de l'Escola Pia de Catalunya, del nostre país, comarca i ciutat... Té vincles sòlids i vius amb les institucions culturals, educatives i religioses del barri, poble o ciutat i col·labora en les activitats que organitzen les entitats ciutadanes (Ajuntament, Consell Escolar de districte...) Manté la presència en la vida de la ciutat (actes, premsa, estudis...) Manté la relació amb els antics alumnes, més enllà de la relació acadèmica.
	TRANSFORMADORA No es limita a reproduir models socials i culturals, sinó que genera el progrés de les persones i de la societat.	Pren posició de forma pública, quan hi ha ocasió, sobre fets concrets de la vida social, d'acord amb els valors cristians i amb el caràcter propi (immigració, tercer i quart món...) Disposa camins i espais per poder treballar en favor de la societat (camps de treball, aportacions a ONG, desenvolupament de projectes, grups de voluntariat...) Crea espais entre els docents per comentar experiències que ofereixin als alumnes ocasions de compartir. Potencia en cadascun dels mestres allò que té de diferent i positiu. Facilita ocasions que provoquin en les persones reflexió, coneixement i compromís d'acció. Ofereix serveis per acompanyar, desvetllar i aprofundir la fe.

41

ELS
FERENTS
OLÒGICS

43

Com que, tant en l'ensenyament de les lletres com de qualsevol altra matèria, importa molt per al progrés dels alumnes que els mestres usin un mètode fàcil, útil i, tant com sigui possible, breu, caldrà seleccionar el que sembli millor d'entre els proposats per les persones més expertes i enteses en la matèria

**El COM treballem (metodologies)
amb els alumnes és tant o més
important que el QUÈ.
Hem d'ajudar sempre els alumnes
a entendre el perquè aprenen
(sentit i utilitat dels aprenentatges)
i com aprenen (estratègies
d'aprenentatge)**

A TRAVÉS DE

INDICADOR

QUALITAT vs QUANTITAT

criteri de selecció i tria que ha de regir les decisions, actuacions i intervencions educatives, sempre en funció dels principis establerts.

Prioritzar els continguts (coneixements, habilitats i actituds) amb la finalitat que l'alumnat assolixi les competències bàsiques.

Fer èmfasi en uns aprenentatges útils i pràctics.

Buscar la coherència entre l'alumne que volem i les actituds i valors que treballem.

A TRAVÉS DE

INDICADOR

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA O FORMATIVA

Tot procés d'ensenyament-aprenentatge té una seqüència. Pensar-la i planificar-la amb cura ha d'ajudar l'ensenyant i l'aprenent a ser conscient del propi procés d'aprendre.

Planificar les activitats en funció de les capacitats que es vol fer assolir a l'alumne.

Aconseguir que l'alumne faci seus (entendre del tot) els objectius a l'inici de cada unitat didàctica, tema o lliçó.

Fer una clara referència als objectius prèviament definits en qualsevol activitat d'avaluació (recollida d'informació, anàlisi, reflexió, síntesi...).

En cap cas no s'avaluarà el que no s'ha treballat.

Incloure activitats d'autoregulació i moments de reflexió (metacognició) a fi que l'alumne pugui aprendre dels errors i prendre decisions de millora (demander ajuda, fer més exercicis, planificar el seu temps, utilitzar noves estratègies...)

A TRAVÉS DE

INDICADOR

TREBALL EN EQUIP

Els professionals no treballem sols. Les persones ens agrupem per aconseguir aquells objectius que no es poden assolir amb el sol esforç individual.

Pertànyer, com educador, a un equip de treball.

Disposar en l'organització de l'escola, d'espai i de temps per treball en equip.

L'equip de treball serà un espai per a:

- > definir uns objectius clars, concrets, avaluable i viables.
- > seleccionar i triar en funció de la qualitat i no de la quantitat.
- > planificar, segons l'esquema de la seqüència formativa, de les activitats d'ensenyament-aprenentatge (E-A),
- > compartir una reflexió sobre la pràctica educativa,
- > posar en comú els encerts i les dificultats,

Cada equip revisarà si les activitats han estat:

- > adequades a l'alumnat,
- > coherents amb els objectius inicialment plantejats,
- > motivadores, útils i pràctiques,
- > afavoridores d'un procés d'aprendre.

Cada equip prendrà decisions i acords per millorar la pràctica en les properes actuacions.

**QUALITAT
vsQUANTITAT**

**SEQÜÈNCIA
DIDÀCTICA O
FORMATIVA**

**TREBALL
EN EQUIP**

A TRAVÉS DE

INDICADOR

QUALITAT vs QUANTITAT

criteri de selecció i tria que ha de regir les decisions, actuacions i intervencions educatives, sempre en funció dels principis establerts.

Prioritzar els continguts (coneixements, habilitats i actituds) amb la finalitat que l'alumnat assolixi les competències bàsiques.

Fer èmfasi en uns aprenentatges útils i pràctics.

Buscar la coherència entre l'alumne que volem i les actituds i valors que treballem.

A TRAVÉS DE

INDICADOR

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA O FORMATIVA

Tot procés d'ensenyament-aprenentatge té una seqüència. Pensar-la i planificar-la amb cura ha d'ajudar l'ensenyant i l'aprenent a ser conscient del propi procés d'aprendre.

Planificar les activitats en funció de les capacitats que es vol fer assolir a l'alumne.

Aconseguir que l'alumne faci seus (entendre del tot) els objectius a l'inici de cada unitat didàctica, tema o lliçó.

Fer una clara referència als objectius prèviament definits en qualsevol activitat d'avaluació (recollida d'informació, anàlisi, reflexió, síntesi...).

En cap cas s'avaluarà el que no s'ha treballat.

Incloure activitats d'autoregulació i moments de reflexió (metacognició) a fi que l'alumne pugui aprendre dels errors i prendre decisions de millora (demander ajuda, fer més exercicis, planificar el seu temps, utilitzar noves estratègies...)

A TRAVÉS DE

INDICADOR

TREBALL EN EQUIP

Els professionals no treballem sols. Les persones ens agrupem per aconseguir aquells objectius que no es poden assolir amb el sol esforç individual.

Pertànyer, com educador, a un equip de treball.

Disposar en l'organització de l'escola, d'espai i de temps per treball en equip.

L'equip de treball serà un espai per a:

- > definir uns objectius clars, concrets, avaluable i viables.
- > seleccionar i triar en funció de la qualitat i no de la quantitat.
- > planificar, segons l'esquema de la seqüència formativa, de les activitats d'ensenyament-aprenentatge (E-A),
- > compartir una reflexió sobre la pràctica educativa,
- > posar en comú els encerts i les dificultats,

Cada equip revisarà si les activitats han estat:

- > adequades a l'alumnat,
- > coherents amb els objectius inicialment plantejats,
- > motivadores, útils i pràctiques,
- > afavoridores d'un procés d'aprendre.

Cada equip prendrà decisions i acords per millorar la pràctica en les properes actuacions.